This question paper contains 3 printed pages]

JR-30-2023

FACULTY OF HUMANITIES

M.A. (Distance) (First Year) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2023

ECONOMICS

Paper-III

(Indian Economy)

(Thursday, 7-12-2023)

Time: 10.00 a.m. to 1.00 p.m.

Time—3 Hours

Maximum Marks—100

- N.B. := (i) Attempt all questions.
 - (ii) Each question carries 20 marks.
 - (i) **सर्व** प्रश्न सोडवा.
 - (ii) प्रति प्रश्न गुण संख्या 20.
- 1. Write answer of any *one* question from the following in detail: 20
 - (i) Define unemployment. State the reasons of unemployment in India and provide the measures to reduce unemployment.
 - (ii) State the reasons for high population growth rate in India.

P.T.O.

खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा:

- (i) बेकारीची व्याख्या द्या. भारतातील बेकारीची कारणे स्पष्ट करा आणि बेकारी कमी करण्यासाठी उपाय सूचवा.
- (ii) भारतातील लोकसंख्येच्या उच्च वृद्धी दराची कारणे स्पष्ट करा.
- 2. Write answer of any *one* question from the following in detail:
 - (i) Discuss the objectives and features of industrial policy of 1991 and critically evaluate the policy.
 - (ii) What are the causes of energy crisis in India and give the measures to overcome energy crisis issue.

खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा:

- (i) 1991च्या औद्योगीक धोरणाच्या उद्दिष्टे आणि वैशिष्ट्याची चर्चा करा आणि त्या धोरणाचे टिकात्मक मूल्यमापन करा
- (ii) भारतातील ऊर्जा संकटाची कारणे कोणती ? उर्जा संकट प्रश्नावर मात करण्यासाठी उपाय सुचवा
- 3. Write answer of any *one* question from the following in detail: 20
 - (i) Critically evaluate the new economic reforms in India.
 - (ii) State the causes and remedies to problems of agricultural marketing in India.

खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा:

- (i) भारतातील नवीन आर्थिक सुधारणांचे टिकात्मक मूल्यमापन कराः
- (ii) र्रिभारतातील कृषी विपणनाच्या समस्येची कारणे आणि त्यावरील उपाय सुचवाः

WT	\sim	3)		JR	-30-	-2023
---------------------	--------	---	---	--	----	------	-------

- 4. Write answer of any *one* question from the following in detail:
 - (i) Explain the nature and characteristics of Indian economy in detail.
 - (ii) State the causes and remedies to problem of poverty in India. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा :
 - (i) भारतीय अर्थव्यवस्थेचे स्वरूप व वैशिष्ट्ये सविस्तर स्पष्ट करा.
 - (ii) भारतातील दारिद्र्याच्या प्रश्नांची कारणे सांगा व उपाय सुचवाः
- 5. Write short notes on any two from the following:
 - (i) Salient features of population in India
 - (ii) Role of agriculture in economic development
 - (iii) Industrial Policy of 1956
 - (iv) Indian communication system.

 खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर संक्षिप्त टिपा लिहा :
 - (i) भारतीय लोकसंख्येची ठळक वैशिष्ट्ये
 - (ii) आर्थिक विकासात शेतीची भुमिका
 - (iii) 1956 चे औद्योगिक धोरण
 - (iv) भारतीय दळणवळण प्रणाली.